

Gotlands Allehanda

Hela öns tidning sedan 1872

LÖRDAG 11 AUGUSTI 2018

www.helagotland.se • Pris 20 kr

KULTUR
TEXTIL MED TYSK
TITEL VISAS PÅ GKF

SID B4

GA SÖNDAG
DE FANN LUGNET
PÅ STENKUMLA
PRÄSTGÅRD

SID B2-3

50-procentig ökning av elnätsavgifter på ön

NYHETER Geab:s elnätsavgifter har höjts flera gånger de senaste åren. För vissa hushåll med så mycket som över 50 procent på tre år.

Nödvändigt för att kunna underhålla elnätet, menar Geab. Orimligt anser Anna Werner på Villaägarna.

SID 4

Vill locka väljare från SD, S och C

NYHETER "En stark röst för Gotland", kallar Jesper Skalberg Karlsson (M) sin personvalskampanj inför valet. Förutom från sitt eget parti hoppas han locka väljare från SD, S och C. **SID 8**

FOTO: TOBIAS WALLSTRÖM

Cuckovic tillbaka på Gutavallen

SPORT Han öste in mål för FC Gute och fick GA-bollen 2014. På söndag är Goran Cuckovic tillbaka på gotländsk mark för första gången efter den uppmärksammade flytten 2016. Serben gör sin tredje säsong i IFK Mora. **SID 24**

NYHET
EFTER-
LANGTAT
BESKED

SID 8

Nu ska de lösa algernas gåta

NYHETER I Herrviks gästhamn ligger en segelbåt som till det yttre ser ut som alla andra. Men skenet bedrar. I själva verket sysslar den med djuplodande forskning om algblomningens mysterium. **SID 6-7**

7388159002001

VISBY
BILCITY
Gotländsk bilföretag sedan 1993

Öppettider:
Mån-Tors 8-18
Fre 8-17 Lör 10-13

Fantastiska priser
på utvalda
begagnade bilar.

visbybilcity.se

Högt antal fall kring psykisk ohälsa

GOTLAND
Antalet fall kring psykisk ohälsa har ökat under sommaren.

Skälen till den ökade psykiska ohälsan är flera. Men polisen tror att det kan bero på en kombination av värme, folkmängd och alkohol.

– Vi vet att alkohol under lång tid påverkar sinnestämningen. Det kombinerat med värmen tror vi är en stor orsak, säger Joakim Nordborg, yttre befäl hos polisen på Gotland.

Sommaren har inneburit många uttryckningar kopplade till psykisk ohälsa för polisen.

– Vi har haft minst ett akutfall per dygn under en tid nu.

För att hantera fallen utgår polisen från LPT-47, lagen om psykiatrisk tvångsvård och LPT-fallen har ökat betydligt i år.

– Detta innebär att vi gör en första bedömning av personen om det är akut. Om så är fallet får patienten frivilligt göra ett val om den vill vårdas. Sedan gör läkare en andra bedömning ifall tvångsvård är nödvändig. (Helagotland.se)

Johannes Grahn

Jens Müller började segla tack vare en vän som han delade lägenhet med. Samma vän deltog i det tyska seglingslandslaget i OS i London 2012.

Jens Müller köpte båten Tina V för tre år sedan. Genom att använda den i forskningsarbetet kan han kombinera sitt jobb och sin hobby.

Bönder får hjälp med stängsel

GOTLAND
Den här veckan inleder ett 15-tal deltagare i utbildnings- och jobbsatsningen Naturnära jobb arbetet med att konstnadsfritt hjälpa lantbrukare på Gotland att stängsla betesmark.

Fodersituationen för öns lantbrukare är fortsatt mycket ansträngd till följd av den långvariga torkan. För att underlätta för lantbrukare att kunna flytta sina djur till nya betesmarker läggs nu alla resurser inom Naturnära jobb på Gotland på stängslning. Redan den här veckan har deltagarna påbörjat ett stängslingsarbete åren lantbrukare på östra Gotland.

Lantbrukare som är i behov av stängslingshjälp kan ansöka via ett formulär på länstyrelsens, säger länstyrelsens samordnare Antonia Baumert.

Naturnära jobb är regeringens satsning på att skapa tillfälliga anställningar för arbetsökande som är nybeteledare/nyanlända i Sverige eller arbetsökande som varit utan anställning en längre tid. (GA)

Tillsammans med sin besättning studerar Jens Müller sjökortet.

I aktion. Matthias Kreuzberg och Katharina Klehmet är forskare och har

under två veckor arbetat med Jens Müller ombord på hans båt. När de åter kommer två nya besättningsdeltagare från Tyskland att ta deras platser.

FOTO: FELIX WEDJESJÖ

De vill lösa gåtan om algblomningen

HERRVIK/GOTLAND
Algblomningar är vardagsmat för både gotlänningar och andra kring Östersjön. Men vad som faktiskt orsakar blomningarna är inte klart. Det vill Jens Müller ändra på.

Förtäringstornas gnisslar
län och den tyska flaggan sträcks ut av vinden. Det blåser kraftigt i Herrviks gästhamn på fredagsmorgnaden. I alla fall kraftigt nog för att Jens Müller idag inte ska ge sig ut på Östersjön för att genomföra några mätningar.

– Om det blir för höga vågor är det svårt att genomföra det vi vill på ett bra sätt, säger han.
Han sitter i sittbrunnen på sin segelbåt, med en grön mössa på huvudet och i en grå t-shirt från universitetet där han är verksam, Båten.

är hans privata och seglades upp av honom och hans flickvän tidigare i somras.
– Vi trodde det skulle bli en lugn tur, men vindarna gjorde att vi fick kryssa nästan hela vägen.

Med Herrvik som utgångspunkt har han sedan i början av juli utfört mätningar av koldioxidhalten på olika djup i Östersjön. Genom att göra sådana mätningar innan, under och efter algblomningar vill han ta reda på varför de faktiskt sker.
Algerna använder – precis som andra växter – fotosyn-

tes, alltså växer till sig med hjälp av solens strålning. Under fotosyntesen konsumerar de det koldioxid som finns i vattnet, vilket gör att koldioxidhalten minskar.

När koldioxidnivåerna förändras kan Jens Müller se hur mycket algerna växer till sig vid olika perioder. Men enligt honom är det fortfarande inte klart vad som faktiskt utlöser blomningarna.
– Vissa hävdar att det är värmen, andra menar att det är på grund av övergödning. Det är fortfarande något av ett mysterium.

Jens Müller växte upp i Berlin och hade för tio år sedan knappt satt sin fot på en segelbåt. Vägen till att nu arbeta med båten som utgångspunkt började när han efter tre år på universitetet letade efter en masterutbildning inom kemil och oceanografi.
När en bekant boende i Kiel erbjöd honom ett rum i sin lägenhet blev det ett alternativ. Han flyttade dit och började studera. Samma bekant råkade också vara tysk landslagsseglare, som just då satsade mot OS i London 2012.
– Min masterutbildning

skulle vara klar samma sommar som olympiaden. Han sa till mig att efter den sommaren så skulle han lära mig att segla. Och så blev det.

De senaste tre åren har han arbetat med en avhandling i kemisk oceanografi vid universitetet i Rostock. Genom en handledare kom han in på just algblomningar. Handledaren i fråga hade under 15 år studerat Östersjöns koldioxidnivåer genom mätutrustning som fästes vid lastfartyg.
Resultatet var väldigt stora mängder data. Men sam-

tidigt hade mätningarna ett problem – de var alla utförda på samma djup, cirka tre meter under havsytan. Då kom Jens Müllers segelbåt in i bilden.
– Med utrustningen på segelbåten kan vi nå olika djup. Och då kan vi ännu mer exakt klarlägga hur algerna lever och dör.

Själv tror han att algblomningar kan hänga samman med mycket solen, men inte nödvändigtvis höga temperaturer. Han hänvisar till forskningsresultat som visar att algerna börjar blom-

” Min mastersutbildning skulle vara klar samma sommar som olympiaden. Han sa till mig att efter den sommaren så skulle han lära mig att segla. Och så blev det.

Jens Müller

ma även om temperaturen inte har varit särskilt hög, så länge solen skint. Det skulle då bero på just fotosyntesen och inte värmen sig.
– Men än så länge är det bara en teori, säger han.

Hittills är han nöjd med tiden i Herrvik och berättar om hur tacksam han är över hamngarnarnas hjälp med båtens strulande motor.

Ikväll ska han delta i en föreläsning om algblomningar i Herrviks motormuseum. Vid sin ömest överraskades han över hur kunliga lokalbefolkningen var i ämnet.

Algblomning

- Förekommer i alla typer av vatten över hela världen – i hav, sjöar och vattendrag.
- Precis som andra växter så växer algerna genom fotosyntes. Därför kräver de solljus för att blomna.
- På grund av solbehovet återfinns algerna vid vattenytan, där solen är som starkast.
- Även näringsämnen – exempelvis kväve och fosfor – behövs för att de ska växa.
- Algblomningar kan ske året runt, men är vanligast under sommaren och hösten.

hade ju bara kunnat fråga någon här, säger han med ett skratt.

Felix Wedjesjö

felix.wedjesjo@gotlandshallehand.se

KOLLA SMÅH